

Márkus Edina: Recenzió a Nemzeti Művelődési Intézet Tudástár a közösségi művelődésben című sorozatáról

A Nemzeti Művelődési Intézet fontos küldetése, hogy a közösségeket képessé tegye saját értékeik felismerésére és az ebből adódó lehetőségek kiaknázására. Ennek támogatására képzések, tudásmegosztó alkalmak és képzésfejlesztés révén szeretné a megfelelő szakmai utánpótlást biztosítani. Ezek a szakmai képzések hozzájárulnak a kulturális szakma humánerőforrás-fejlesztéséhez, a közösségi művelődés területén tevékenykedő munkatársak szakmai aktivitásának fokozásához, az intézmények hatékonyabb működéséhez, az élethosszig tartó és az élet teljes körére kiterjedő, tanulást elősegítő tevékenységek és szolgáltatások hatékonyságának növeléséhez. A Nemzeti Művelődési Intézet 2017-től az Emberi Erőforrások Minisztériumának támogatásával elektronikus tananyagokat készít, amelyek létrehozásával elő kívánja segíteni a képzések tanulási folyamatait, létrehozta a *„Tudástár a közösségi művelődésben”* sorozatot.

Eddig a sorozat 12 kötete jelent meg, legtöbb esetben egy felsőoktatásban tanító és egy terepen dolgozó, komoly gyakorlati tapasztalattal rendelkező szakember együttműködésében. A munkák azonos szerkezeti felépítésűek, az egyes témák elméleti háttérének bemutatása után a tananyagok megértését, elsajátítását, az adott témakörhöz kapcsolódó készségek fejlesztését szolgáló gyakorlatokat tartalmaznak. A feladatok lehetővé teszik az egyes képzések résztvevő-központú szervezését, amely azért is fontos, mert a képzések általában felnőtt, már munkatapasztalattal, előismerettel rendelkező résztvevőknek szólnak.

A közösségi művelődés képzési és továbbképzési rendszere kötetben összefoglaló olvasható a felnőttképzés elméleti háttéréről, a legfontosabb fogalmakról, színterekről, az irányítási és intézményrendszerről, a képzési és továbbképzési lehetőségekről. Fontos része a munkának a közösségi művelődés terén dolgozók számára elérhető képzési lehetőségek áttekintése, mind felsőoktatási, mind szakképzési megközelítésben.

A közösségfejlesztés alapjai a közművelődésben kötetben megismerhetjük a közösségfejlesztéshez kapcsolódó fogalmakat, elméleteket, beavatkozási típusokat. Mindezeket egy történeti és társadalmi összefüggésekre is jól reflektáló értelmezési keretben tehetjük meg.

A Közösségi események menedzsmentje kötet a rendezvényszervezéshez köthető elméleti ismereteken túl (a fogalmak, a rendezvényszervezés folyamata, a rendezvénytípusok, a rendezvényhez kapcsolódó dokumentáció) olyan gyakorlatokat is tartalmaz, amelyek nagyon hasznosak lehetnek a rendezvényszervezési ismeretek tanulásakor. Ezek a feladatok lehetővé teszik, hogy egy-egy szervezési szituációba képzelve magát a képzésen tanuló, a tananyagot használó meg tapasztalja a rendezvények szervezésekor felmerülő kérdéseket, megoldandó problémákat, nehézségeket.

A Kulturális közösségi marketing és média ismeretek kötet a szervezeti kommunikáció megismerésére ad lehetőséget. Elméleti ismereteket nyújt a média rendszeréről és alrendszeréről, a médiakapcsolatok kialakításáról és fenntartásáról, valamint az internet által kínált kommunikációs platformok, valamint a közösségi média hatékony használatáról. A gyakorlatok hozzásegítenek az szervezeti kommunikáció mindennapi feladatainak, kihívásainak a megértéséhez.

A Minőségügy a közművelődésben kötet a minőség kérdését tárgyalja a közművelődésben. A minőségügyet érintő alapfogalmak, a minőségügyi rendszerek és a minőségmenedzsment folyamatos fejlesztési lehetőségeinek bemutatásán túl a minőségfejlesztés közművelődési vonatkozásait mutatja be a munka. A gyakorlatai is igen sokrétűen közelítik a minőség kérdését, a minőségi közművelődés indikátorain túl, a jogszerű működés, a különböző szolgáltatások követelményei, a partnerközpontúság, a minőségfejlesztő munka is megjelenik a feladatok között.

A Szervezési-vezetési ismeretek, vezetői feladatok a közösségi művelődésben kötetben a menedzsmenttel kapcsolatos fogalmakról, a menedzseri képességekről, a menedzsment funkciókról (tervezés, szervezés, vezetés, kontroll) olvashatunk. Ezen túl megismerhetünk kifejezetten a kulturális szervezetek vezetésére vonatkozó sajátosságokat, kihívásokat. A gyakorlati feladatok is a közművelődési intézmények menedzsment feladataira irányulnak, lehetőséget teremtve a tananyagot alkalmazóknak az elméleti ismeretek elmélyítésére és kulturális szervezetek körében való alkalmazására.

A Kulturális vállalkozás- és gazdaságfejlesztés kötetben a kulturális piac, kulturális vállalkozások témaköreivel, majd a kulturális szerveződések működésével, államháztartási kötelezettségeivel ismerkedhetünk meg. Ezeken túl a szemléletes, gyakorlatias feladatok és esetleírások az elméletet a gyakorlatba is ültetik, kézzelfoghatóvá teszik.

A Motiválás a közösségi művelődésben és az ifjúság bevonása kötet a motivációelméleteket és a témakörrel kapcsolatos fogalmakat mutatja be. Kitér az ifjúsági részvétel, bevonás kérdéskörére, valamint az érdek, érdekképviselő fogalmak és a hazai ifjúsági érdekegyeztetési fórumok áttekintésével járul hozzá a terület jobb megismeréséhez. A gyakorlatok kifejezetten aktivitásra ösztönző jellegűek, hasznosak lehetnek a fiatalokkal foglalkozó szakemberek számára.

A Mentorok a közösségi művelődésben és az amatőr művészeti mozgalomban kötet a mentori, tanácsadási témakörökre koncentrál, így a témakör fogalmi háttere, a tanácsadás folyamata, tanácsadási modellek, a mentori, tanácsadói szerep, az ehhez szükséges készségterületeket érintve igyekszik ismereteket nyújtani a téma iránt érdeklődő szakembereknek. A tananyagot használó szakemberek, érdeklődők ismereteket szerezhetnek a tanácsadásra, mint tevékenységre vonatkozóan. A tanácsadás elméleti alapjainak, módszereinek, alkalmazási területeinek megismerése segítheti őket munkájuk azon tevékenységeiben, amikor közösségek számára kell támogatást, segítséget nyújtaniuk.

A Kultúrakutatás módszertani alapjai kötet a kutatás alapját képező leggyakoribb témaköröket és a leggyakrabban használt módszereket foglalja össze, szó esik a kutatások típusairól, a tudományosság feltételeiről, a tudományos kutatás etikájáról, a kutatás folyamatáról, a kutatás módszereiről. A gyakorlatok révén megérthetővé válnak a tárgyalt témák és az esetleírások, esetpéldák révén a kultúra iránt érdeklődők számára lehetőség nyílik számos hazai kulturális kutatás megismerésére.

A *Civil ismeretek a közösségi művelődésben* kötet a civil szervezetekre vonatkozó témakörökben elméleti és gyakorlati ismereteket tartalmaz a közösségi művelődésben dolgozó szakemberek számára. A szektor elméleti szempontú megismerését szolgáló első négy fejezetet a hazai szektor statisztikai mutatóit bemutató rész követi, majd, a szervezetek működtetéshez, vezetéshez szükséges ismereteket tekinti át a munka. Külön mellékletben jelenik meg a civil szervezetek alapításával, nyilvántartásával kapcsolatos ismeretek, adminisztratív teendők köre. A tananyag azért lehet fontos, mert a közösségi művelődésben maguk az intézmények is gyakran alapítanak saját szervezetet pályázati, forrásteremtő céllal. Ezen túl az intézményben működő, általuk segített, vagy az intézménnyel együttműködő szervezeti kör megértéséhez is fontos, hogy tisztában legyenek a szakemberek a szektor alap- és működtetési jellemzőivel.

A *Kulturális turizmus* kötetben megismerhetjük a turizmus és kulturális turizmus elméleti hátterét, fogalmait, rendszerezését, betekintést nyerhetünk a kulturális turizmus területeibe és áttekintést kaphatunk a fenntartható turizmus kérdésköréről.

Összességében elmondható, hogy a sorozat kötetei jól hasznosíthatók a szakemberképzés különböző szintjein: a középfokú és felsőfokú OKJ-s szakmai képzésektől a felsőoktatás közösség-szervezés BA, közösségi művelődés tanári MA és kulturális mediáció MA szakjain át a szakmai továbbképzésekig és az önképzésig egyaránt. Az elméleti ismereteken túl minden egyes munka azonos szempontok szerint elkészített 20 gyakorlatot és 10 esetleírást is tartalmaz, amelyek jól alkalmazhatóak kiscsoportos foglalkozások keretében különböző képzéseken. Ez utóbbi része a munkáknak egyedülállónak mondható és igazán hasznos a gyakorlatorientált közművelődési képzések megvalósítása szempontjából.